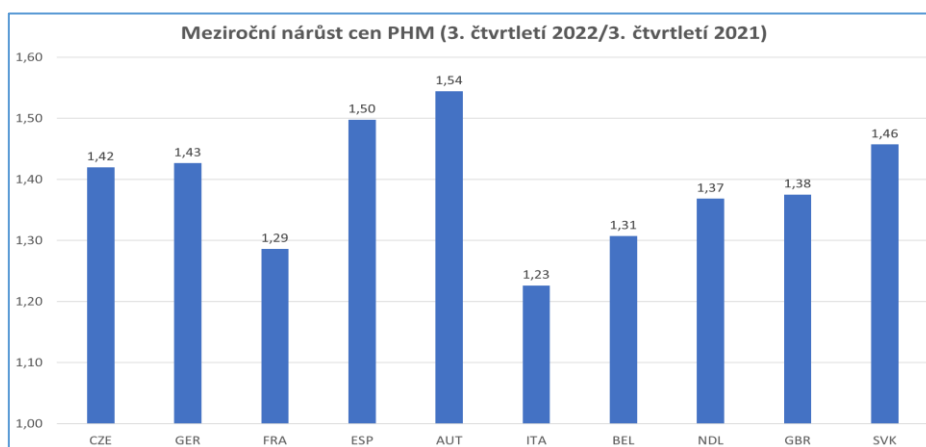

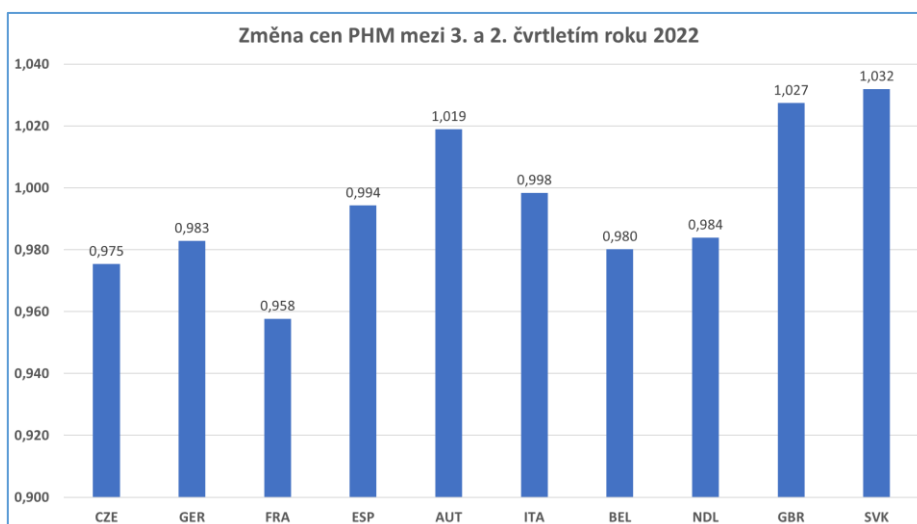
KOMENTÁŘ K NÁKLADOVÉMU INDEXU SILNIČNÍ NÁKLADNÍ DOPRAVY 3. čtvrtletí 2022

I přes mírný pokles nákladů na pohonné hmoty a opětovné posílení kurzu české koruny náklady dopravců ve 3. čtvrtletí opět vzrostly, byť pomalejším tempem než v uplynulých čtvrtletích. Oproti minulým čtvrtletím, kdy byly náklady taženy vzhůru zejména vysokými cenami nafty, je aktuální nárůst důsledkem navýšení ostatních položek kalkulačního vzorce, zejména nákladů na pořízení tahačů a návěsů, ale také mezd řidičů a ostatních zaměstnanců, cen pneumatik a vysoké inflace. Významnou roli stále sehrává také růst úrokových sazeb.

Ceny pohonných hmot ve většině zemí ve 3. čtvrtletí mírně poklesly, ale pokud jde o námi sledované země, naopak vzrostly v Rakousku, na Slovensku a ve Velké Británii, v Itálii je pokles jen velmi nepatrný. Stále platí, že ceny nafty se meziročně v jednotlivých zemích zvýšily až o 54%.

Obrázek č. 1: Vývoj cen nafty v evropských zemích – meziroční nárůst, zdroj: Eurostat

Obrázek č. 2: Vývoj cen nafty v evropských zemích, mezičtvrtletní nárůst, zdroj: Eurostat

V několika posledních čtvrtletích dochází spolu s prodlužováním dodacích lhůt i k dynamickému růstu cen vozidel a to jak tahačů, tak návěsů. Proto jsme se tomuto problému věnovali expertním šetřením a dotazováním mezi dopravci. Zvýšení cen tahačů a návěsů, které se u jednotlivých značek pohybuje v nižších desítkách procent, postupně promítáme do nákladového indexu, v tomto čtvrtletí jde o nárůst u cen tahačů o 5% a u návěsů o 6,5%. Celkové náklady na pořízení vozidel jsou dále zvyšovány díky rostoucím úrokovým sazbám, které se během pěti posledních čtvrtletí zvýšily z téměř nuly nad sedm procent.

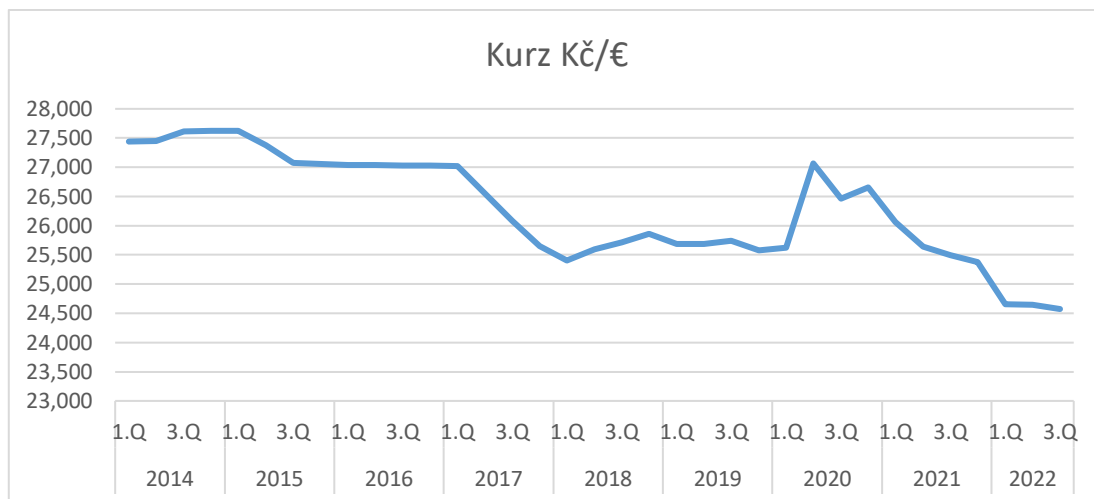

Obrázek č. 3: Vývoj úrokových sazeb v České republice, zdroj: ČNB

V celé české ekonomice je stálý tlak na zvyšování mezd zaměstnanců. U řidičů vyplývá z jejich dlouhodobého nedostatku. K tomu se letos přidává vliv vysoké inflace, ale také deklarované ochoty vlády zvyšovat mzdy významné skupině svých zaměstnanců o 10%. Lze očekávat, že i mzdy řidičů tahačů se v letošním roce přiblíží k navýšení o deset procent, samozřejmě podle možností zaměstnavatele a místních podmínek.

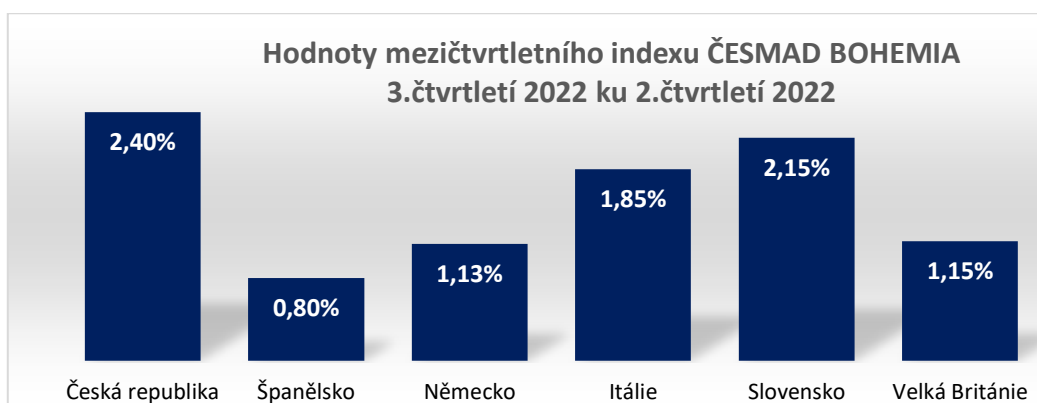
Částečných změn se ve 3. čtvrtletí dočkala i oblast mýta. V průběhu 3. čtvrtletí byly zvýšeny o cca 8% mýtné sazby v některých částech Belgie, ale hlavně došlo od 1. července k začlenění dalších 373 km silnic I. třídy do systému zpoplatnění v České republice. To je promítnuto především do vnitrostátní relace, částečně i do relací mezinárodních v závislosti na délce trasy realizované v ČR.

Faktor, který alespoň částečně pomáhá dopravcům čelit vysokým nákladům, je posilující kurz české koruny. Díky tomu jsou levnější všechny výdaje realizované v cizí měně, resp. v EUR (zahraniční stravné a kapesné, mýto, aj.). Zároveň ale platí, že tento faktor nijak neovlivňuje náklady na vnitrostátní dopravu a má minimální dopad na mezinárodní dopravu v případech, kdy je významná část cesty realizována v České republice (v našem indexu je to trasa na Slovensko).

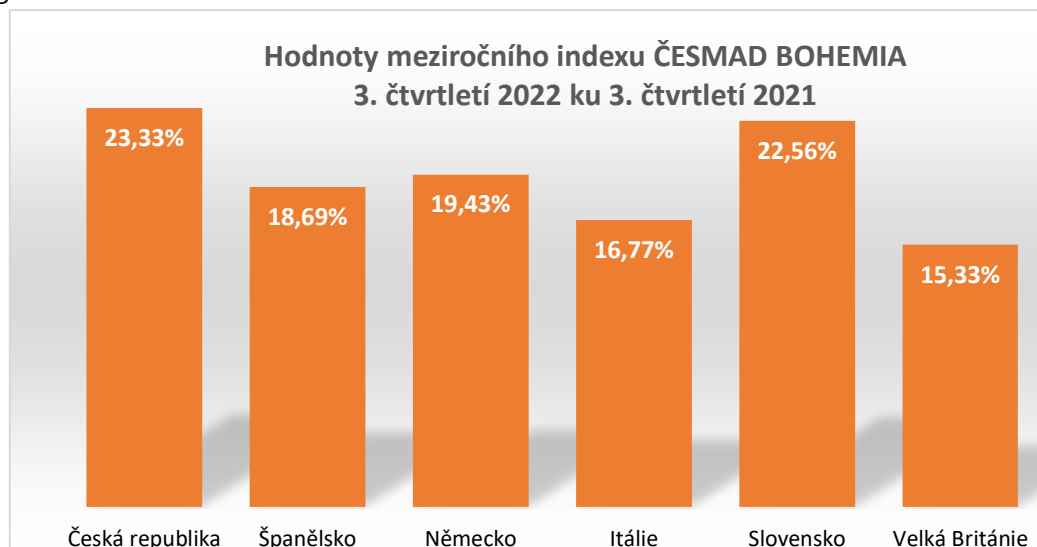

Obrázek č. 4: Vývoj kurzu české koruny vůči euru, zdroj: ČNB

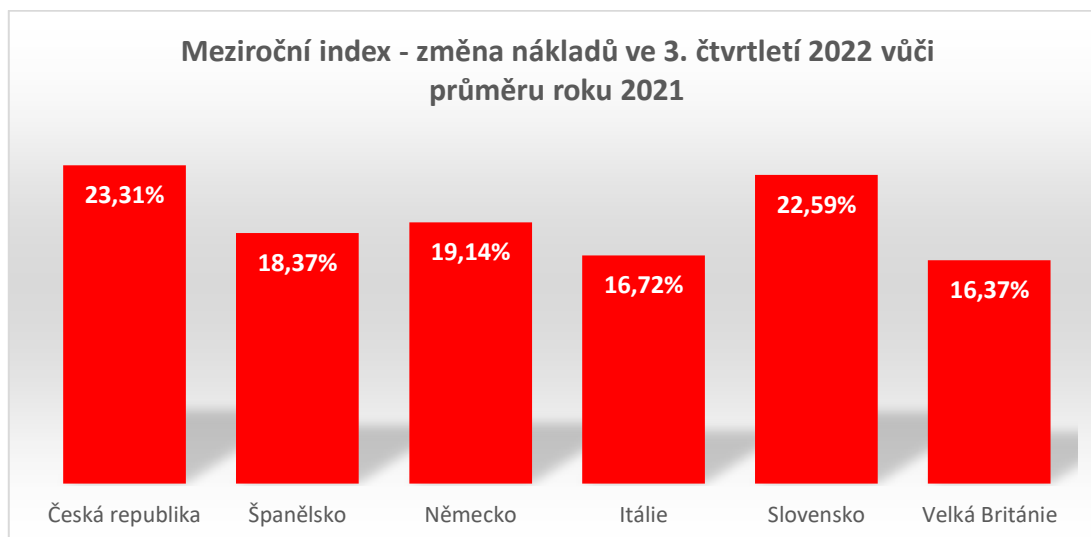
Ačkoliv hlavní sledovaný index **Global Mix** zahrnující parciálně všechny námi sledované mezinárodní trasy dosáhl **mezičtvrtletní** hodnoty **1,39 %** a mezičtvrtletní index **pro trasu ČR** dosáhl hodnoty **2,40 %**, uvádíme pro přesnost hodnoty hlavních indexů za 3. čtvrtletí roku 2022 pro jednotlivé relace, a to po započtení všech vlivů a se zahrnutím všech nákladů, tj. včetně PHM a mýta, jsou uvedeny v následujících grafech:

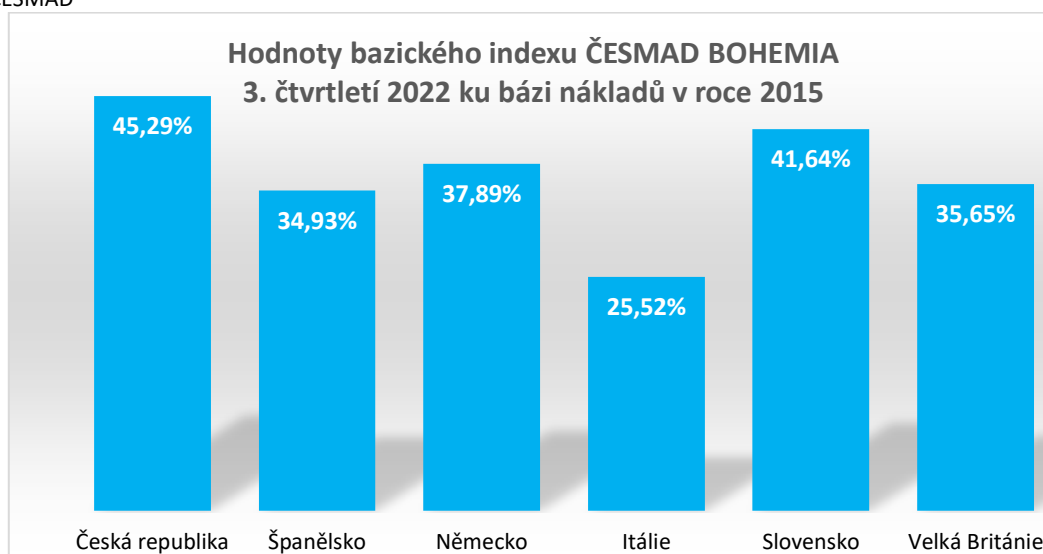
Obrázek č. 5: Hodnoty mezičtvrtletního indexu ČESMAD Bohemia za 3. čtvrtletí 2022 ku 2. čtvrtletí 2022; zdroj: index ČESMAD

Obrázek č. 6: Hodnoty meziročního indexu ČESMAD Bohemia 3. čtvrtletí 2022 ku 3. čtvrtletí 2021; zdroj: index ČESMAD

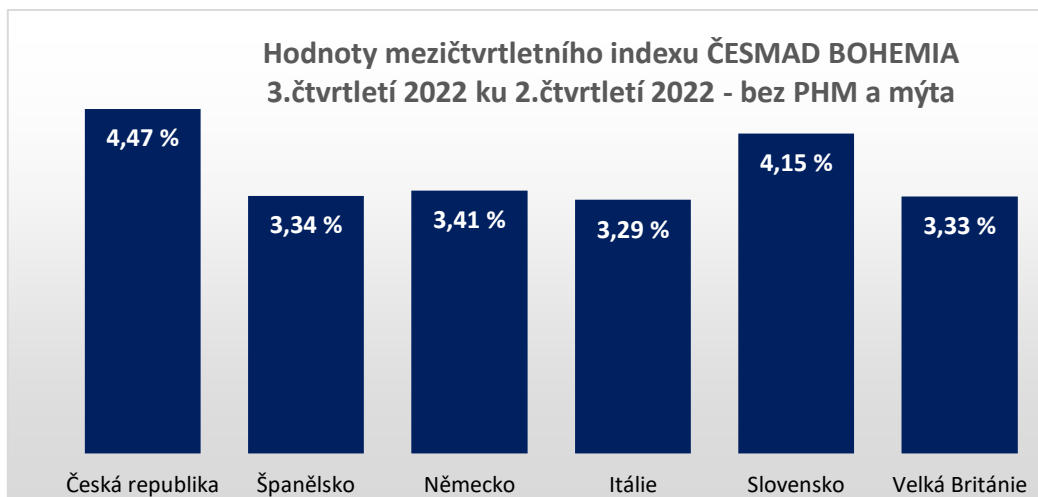

Obrázek č. 7: Hodnoty meziročního indexu ČESMAD Bohemia 3. čtvrtletí 2022 k průměrné výši nákladů v roce 2021; zdroj: index ČESMAD

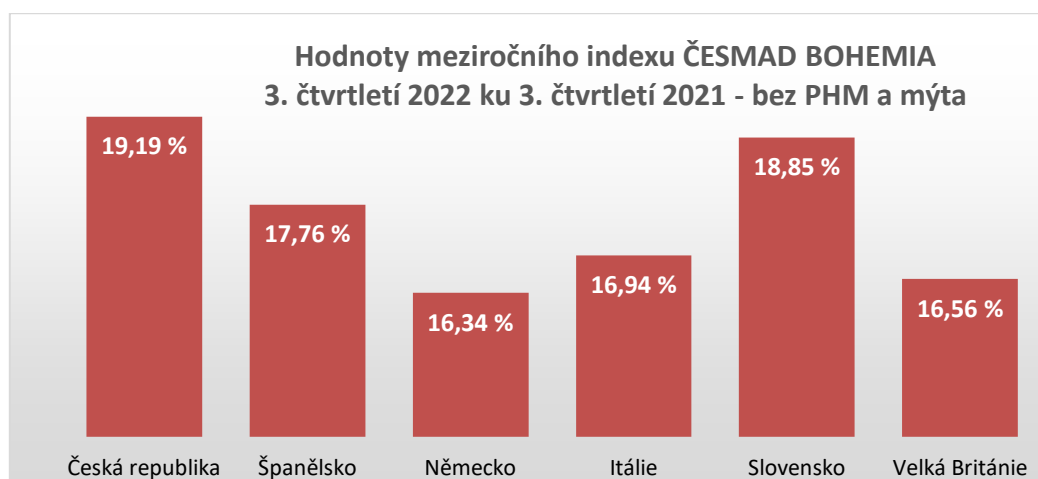

Obrázek č. 8: Hodnoty bazického indexu ČESMAD Bohemia 3. čtvrtletí 2022 k bázi nákladů v roce 2015; zdroj: index ČESMAD

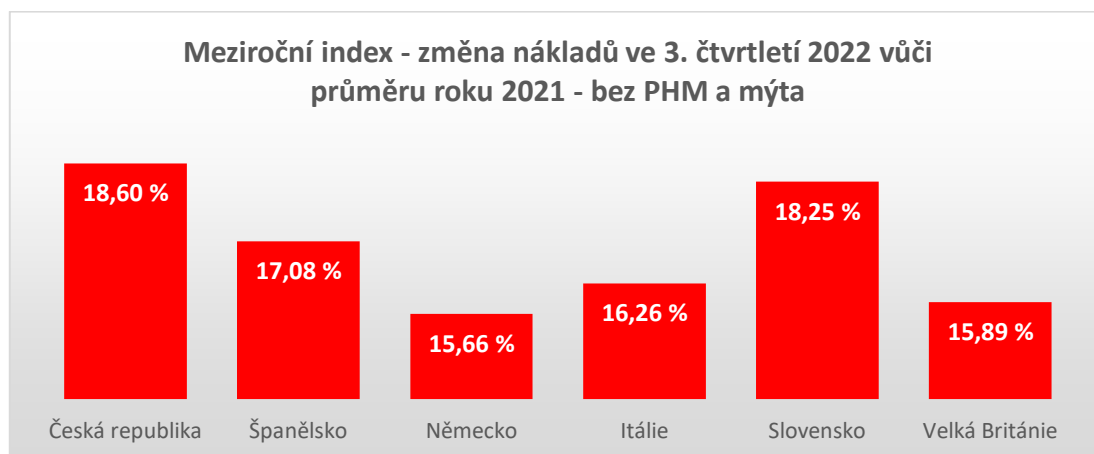
Protože někteří dopravci mají se svými zákazníky uzavřeny smlouvy s dieselovými indexy a někdy bývá mýtné účtováno zvlášť, uvádíme indexy za 3. čtvrtletí bez započtení pohonných hmot a mýtného. To má svůj význam, protože extrémní ceny PHM jsme zaznamenali všichni, ale náklady na naftu jsou jen částí celkových nákladů a ty jsou významně ovlivněny i ostatními faktory. Grafy dokládají zvýšenou dynamiku růstu ostatních nákladových položek ve třetím čtvrtletí tohoto roku. Ta ale odpovídá akceleraci inflace, růstu cen vozidel, úroků a mezd.

Obrázek č. 9: Hodnoty mezičtvrtletního indexu ČESMAD Bohemia za 3. čtvrtletí 2022 ku 2. čtvrtletí 2022 bez PHM a mýta; zdroj: index ČESMAD

Obrázek č. 10: Hodnoty meziročního indexu ČESMAD Bohemia 3. čtvrtletí 2022 ku 3. čtvrtletí 2021 bez PHM a mýta; zdroj: index ČESMAD

Obrázek č. 11: Hodnoty meziročního indexu ČESMAD Bohemia 3. čtvrtletí 2022 ku průměrné výši nákladů v roce 2021 bez PHM a mýta; zdroj: index ČESMAD

Index ČESMAD BOHEMIA, který je veřejně přístupný na webové stránce www.indexcesmad.cz, umožňuje uživatelům – dopravcům, ale i jejich zákazníkům, aby byl nakonfigurován tak, aby co nejvíce odpovídal konkrétní situaci. Lze jej využít v té nejobecnější formě, tj. přes všechny relace (GLOBAL), pro vozidla EURO V i EURO VI (MIX) a včetně nákladů na PHM a mýto. Lze ale také odpojit palivovou a mýtnou složku, lze vybrat jen konkrétní relaci nebo jej vztáhnout třeba jen na vozidla EURO VI (byť mýtný systém stále reportuje cca 13% výkonů realizovaných vozidly EURO V). Pak index poslouží nejpřesněji k transparentní valorizaci cen ve smlouvě mezi dopravcem a zákazníkem. Trendy ve vývoji nákladů bývají ve všech relacích obvykle dosti podobné, ale právě 3. čtvrtletí ukazuje, že mezi indexy pro jednotlivé relace mohou být i znatelné rozdíly. To je dobře vidět na ukázaných grafech.